

Hevesvármegye

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

TARTALOM:

Dr. Pálosi Ervin jogakadémiai tanár, vm. tb. főjegyző Eger: A törvényhatósági közjóléti alap.

Dr. Ficzer Jenő főszolgabíró, Tiszafüred és a járás gazdasági fejlődésének nagy eseményeiről.

Hevesy Gusztávné Eger: Huszonnégy Murillo kép társaságában.

„**Öreg Vitéz**“ Emlékezzünk régiekről...
A háboru első idejéből.

Frindt Jenő kanonok az Egri Egyházmegyei Takarékpénztár R. T. új elnöke.

Visszapillantás a gyöngyösi Mátra téli szonjára.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmányi ülése Hatvanban.

Huszár József tanító Hatvan: Heves vármegye kaszinóinak együttes műsoros estje.

Balogh István gazdasági tanácsos, a HGE. igazgatója Gyöngyös: Mi van a németországi munkásszerződés háta megett.

Jeney Zoltán gimnáziumi tanár Hatvan: A műjéppálya évadzárójára.

Látogatásunk **Zatykó Imre** pomázi faiskolájában.

Fenyvess Pál kerületi gyümölcsstermelési intéző Tiszafüred: Védekezési módok a gyümölcsök férgesedése ellen.

Irodalom.

Továbbá hírek, beszámolók a megye minden részéből.

EGER
1938. MÁRCIUS HÓ 1
IX. ÉVF. 4. SZÁM.

Agrária

PONTA

SZŐLŐTELEPÍTŐ R.T.
BUDAPEST, VI. KIRÁLY-UTCA 26.
Telefon: 1-14-0-44, 1-18-4-64.

SZŐLŐOJTVÁNY
♦♦ HAZAI ♦♦
GYÖKERES ÉS
SIMA VESSZÓ
ÉS AMERIKAI
ALANYVESSZÓ

Ripária anyatelep az ecsédi telepen.

Különleges csemegeszőlő fajok:

Fehér fajták.

Afus Ali
Erzsébet királyné emléke
Mathiász Pipiske
Szauter Gusztáv
Szőlőkertek királynőjemusc.

Tompa Mihály chass.
Vörösmarty M. musc.

Vörös fajták.

Mathiász Jánosné chass.
Szauter Gusztávné musc.

Az élénk érdeklődésre való tekintettel ajánlatos az előjegyzés.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FÉLÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ

A törvényhatósági közjóléti alap.

Irta: Pálosi Ervin dr.

Sokan érdeklődtek már aziránt, hogy a th. közjóléti alapnak mi a rendeltetése, feladata. A legtöbben azt gondolták, hogy a th. jóléti alap tulajdonképpen „fiók”-ja az Önállósítási alapnak és támogatást kértek dohánytözsdejük forgótolkéjének kiegészítésére, alapitökét új vállalkozáshoz, sőt házépítési kölcsönt is.

A közvélemény tájékoztatása érdekében kivonatolisan ismerteljük Széll József belügyminiszter új nagy-horderejű rendeletét.

— „A világháború, a háborút követő megszállás, majd Trianon hazánkra nézve a legszomorúbb állapotokat idézte elő. A háborúval együttjárt és azt követő gazdasági leromlás még most, a háború után annyi érrel is, érzeteli hatását.

A gazdasági leromlásnak ez a kézzelfogható be-következése, amelyhez hasonló jelenségek egyébként világszerte ismeretesek, parancsolólag állította előtérbe a kormánynak azt a célkitűzést, hogy az általános közjóléti fokozó társadalompolitikai és közjóléti (szociális) célokat igyekezzenek megvalósítani.

Ezen a téren máris történtek a kormányzat részéről figyelemreméltó intézkedések. E helyes intézkedések azonban mindaddig nem járhatnak teljes eredménnyel, míg a nemzetmentő munkához az önkormányzatok, törvényhatóságok és községek — valamint a társadalom nem járhatnak hozzá a maguk teljes anyagi és erkölcsi erejükkel. Ha azonban ez a hozzájárulás, ez a közreműködés bekövetkezik, ezen az úton az önkormányzatok — helyi feladataik megoldásán felül — magasabb, egyetemesebb értékű országos feladatok munkájában is részt vehetnek, ami az önkormányzati szellem naggyértékű felleudulását is jelenti.

Közjóléti téren tehát össze kell kapcsolni a központi kormányzat és a helyi önkormányzatok feladatkörét s e cél elérése végett intézményesen kell megszervezni az önkormányzatok közjóléti feladatkörét.

A közjóléti feladatkör terén elsőrendű feladatként jelentkezik a néprédelem gondolata s e gondolatnak hatékony átvitele a nemzet és a társadalom életének minden megnyilvánulásába.

„Bár a néprédelem gondolatának a közigazgatás minden terén hatékonyan kell érvényesülnie, mégis a közjóléti tevékenység kifejtésénél, a néprédelem intézményes és országos megszervezésénél elsősorban a vármegyei önkormányzatok jönnek számításba.

Ez a megfontolás indított arra, hogy közjóléti téren elősegítsem az önkormányzati igazgatás fokozottabb tevékenységét.

Tudatában vagyok annak, hogy a vármegyei törvényhatóság első tisztviselője a közjóléti feladatokkal — egyéb közérdekű közigazgatási teendők sérelme nélkül, — már azok szétágazó és sokirányú volta miatt sem tudná egyedül a maga személyében a kivánatos sikerrel ellátni. Ezért szükségesnek tartom, hogy az alispán ebben a feladatkörében egy olyan bizottság támogassa, amelynek tagjai úgy szakszerűség, mint a közjóléti kérdések iránti érdek tekintetében a törvényhatóság legkiemelkedőbb egyéniségei. Egy ilyen vármegyei közjóléti bizottság — elgondolásum szerint — a vármegye lakosságának számához mérten 20–40 tagból állna. A bizottság tagjainak felét a törvényhatósági bizottság választja a törvényhatósági bizottsági tagok körül, másik felét pedig a vármegye alispánja a vármegye egyéb érdemes lakosaiból (a nőket sem kizárva) hívja meg. Ennek a bizottságnak az lesz a feladata, hogy a helyi társadalompolitikai viszonyokról szerzendő észleleteit közölje a vármegye alispánjával, tanácsal szolgáljon neki a helyi adottságokból folyó tennivalók és megoldások tekintetében és közreműködjen abban, hogy a helyi társadalomban elterjeszthessék az érdeklődés a közjóléti kérdések iránt. Az alispán pedig — ennek a bizottságnak meghallgatása után — érről-érre összeállítja vármegyéjéről — járásonként elkülönítve — a megfelelő közjóléti és gazdasági helyzetképet és kidolgozza a megvalósításra alkalmas néprédelemi munkatervet.

A már említett bizottság a járási főszolgabíró vezetéke alatt működő albizottságokra oszlik. A járási közjóléti albizottság tagjai a megyei közjóléti bizottság tagjai közül kerülnek ki. Ez az albizottság esetről esetre, a szükséghez képest, a főszolgabíró által meghívott tagokkal egészítheti ki magát. (tanítók, papok, jegyzők stb.) Mozgékonyságánál fogva ez a bizottság lesz a járási közjóléti mozgalmaknak mozgó elemé.

„A néprédelemi feladatok megvalósítására a belügyminiszter külön th. alap létesítését rendelte el. Az alap berételei lennének a törvényhatóságok és törvényhatóság területén fekvő nagyobb községek részéről e célra majd megszavazott és költségvetésükbe beállított segélyek.”

Reméli a belügyminiszter, hogy a törvényhatóság területén élő jobbmodu lakosság a célnak kellő

Dr. Ficzer Jenő főszolgabíró Tiszafüred és a járás gazdasági fejlődésének nagy eseményeiről.

Tiszafürednek és a tiszafüredi járás gazdasági fejlődésének történetében nagy eseményeket hoz az idei esztendő. A MÁV idei költségvetésében már szerepel annak a sokat jelentő tervnek a megvalósítása, amelylyel a Füzésabony—Tiszafüred—Debrecen vicinális vasut vonalat elsőosztályú fővonalá építik ki.

Tiszafüred fővonalban lesz.

Hogy mit fog jelenteni a tizezer lakosu járási székhely fejlődésére a vasuti fővonal, azt legjobban Miskolc példájából láthatjuk. Miskolc annak idején még aránylag jelentéktelen vidéki város volt Egerhez képest, amikor megépült a vasuti fővonal, amely Egert elkerülte. Miskolc háromszor akkora, forgalmas, gazdag várossá nőtt azóta, Eger pedig mint szárnyvonalon fekvő régi történelmi város, megmarad annak a közép, gyenge forgalmu vidéki városnak, ami volt. Tiszafüred környékének maga a vasuti fővonal megépítése is jelentős gazdasági eseményt jelent, mert a lakosság sokszor munka nélkül tengődő része jól fizetett munkához juthat. A forgalom növekedésével párhuzamosan emelkedő gazdasági lehetőségeket a jövő hozza meg.

Celluloze-gyár.

Másik nagyjelentőségű eseménye Tiszafüred gazdasági életének, sőt magának a magyar gazdasági életnek is, hogy itt épül fel az új magyar cellulozegyár, amely közel ezer munkást fog foglalkoztatni. A Salgótarjáni és Nasicei vállalatok támogatásával létesül a gyár részvénytársasága. Az örvényi közlegető területéből 80 holdat ajánlottak fel a gyár céljaira. Az érdekltség mérnöke néhány nappal ezelőtt tekintette meg a leendő gyártelep területét és megfelelőnek találta minden tekintetben. A cellulozeg gyártásához szükséges bükkfát olesón a Tisza vizén tutajozzák le Cseh-Szlovákiából és Romániából. Az új gyár mintegy tíz millió pengős befektetéssel épül.

Az öntöző csatornák.

Március 2-án lesz Tiszafüred környékén az allóldi öntöző csatorna közigazgatási bejárása. Ez a valósággal történelmi esemény ugyancsak jelentős tényező a bekapcsolását jelenti ennek a vidéknek a gazdasági életébe. Örvény község határában a Tiszából indul ki a csatorna két ága: Egyik Szolnoknak, a másik Hortobágnak. Az elmúlt ösztől folyik már a munka. Megépítve látunk egy 300 méter hosszú minta-csatornát. Ilyen lesz majd az igazi. A minta vagy kísérleti csatornán tanulmányozták ki eddig a mérnökök, hogy milyen a környék talaja, mennyi vizet nyel el, stb. Március 2-án állapítják meg a végleges nyomvonalakat és azután megkezdik a csatorna elkészítését. Az eredeti terv az volt, hogy már májusra elkészül az öntöző csatorna, de ez már nem igen valósítható meg. Az Országos Öntöző Hivatal részéről Zsulfa főmérnök irányítja az építés munkáját és Kállay Miklós ny. földmívelésügyi miniszter, az Öntöző Hivatal elnöke is sokszor megfordul mostanában ezen a környéken, ahol rövidesen megkezdődik a hatalmas arányú földmunka és szépen fizetett munkához juttatja a szorgalmas földmunkások ezreit. Ez lesz az első öntöző csatorna az országban, amely állami akcióban épül. Már előre gondolható, hogy megnyitása az egész ország szemében nevezetes esemény lesz.

A tiszai 53 fokos melegvízű népfürdő fejlesztése.

Az öntöző csatorna Tiszaórstól alig egy kilométerre halad el. Tiszaórs egyik nevezetessége és értéke vármegyénknek is, nemcsak a tiszafüredi járásnak. Az 53 C. fokos melegvízű forrás felhasználásával itt megalkotott népfürdő valóságos áldás az emberiségre. A fürdőjegyek ára 20 és 40 fillér. Ebéd 80 fillér, ugyan csak 80 fillér egy vacsora is. Egyágyas szoba 80 fillér egy napra, a két ágyas 1 P 50 fillér. Van is akkora for-

galma, hogy talán ez az egyetlen községi üzem az országban, amely három év alatt teljesen kifizette önmagát. Most az állam 20.000 pengős segélyt nyújtott a fürdő fejlesztésére Tiszaórs községnek, amivel az új medence építése és a fürdő modernizálása lesz megvalósítható. A nagyszegű államsegély vitéz Bobory György dr. ny. államtitkár, országgyűlési képviselő hathatós közbenjárásának köszönhető. A képviselő kezdetétől minden erővel támogatja az örsi népfürdő fejlesztését. Érdemes még feljegyezni, hogy az örsi fürdő egy állami petróleum-kutatásnak köszönheti létezését. Az állami mélyfúrás nem talált petróleumot de megtalálta a nagy hősegű 53 fokos melegforrást. A pénzügyminiszter ingyen adta át a községnek a forrást, csupán az épületeket és berendezéseket kellett kifizetni a községnek, amelyek azóta a fürdő megtérítette a befektetett tőkét.

A megye legszebb sporttelepe Tiszafüreden.

Nevezetes közérdekű esemény a tiszafüredi sportpálya megépítése is. Modern, korszerű, pompás sporttelep épült fel már legnagyobb részben a járási székhely megfelelő alkalmas helyén, a Holt Tisza partján. Ez a községi sporttelep legszebb és legnagyobb sporttelepe a vármegyének. Be van rendezve uszásra, evezésre, korecsolyázásra, halászatra, atlétikára és labdarúgásra is. Májusban már meg is nyílik.

Dr. Ficzer Jenő főszolgabíró nyilatkozata.

Ennyi örvendetes fejlődés láttára munkatársunk felkereste dr. Ficzer Jenőt, a tiszafüredi járás kiváló főszolgabíróját és őszinte szívvel gratuláltunk a járás lakossága részére jobb és boldogabb jövőt jelentő fejlődéshez. Majd kérdéseinkre a főszolgabíró a következőkben nyilatkozott:

— Az egészen különleges éghajlatu tiszafüredi járás mezőgazdasága részére is különösen nagy fontossága van az öntöző csatornák megépítésének. Az időjárási viszonyok mostohasága, a csapadék hiánya évek óta sorozatos csapásokkal sújtotta ezt a vidéket. Ezért is, de a megindult és szépen fejlődő gyümölcsstermelés szempontjából is örömmel és reménységgel várjuk a csatorna megépítését és megnyitását. Példának említem meg Nagyiván községet, ahol az elmúlt 14 év alatt egy hold maximális termése három és fél mázsa buza volt. Szerencse, hogy a kenyér nélkül maradt lakosság munkaalkalomhoz és kenyérkeresethez jutott a poroszló—sarudi tiszagátépités két éves nagy munkájánál. Tiszafüreden magában 6—800 ember a munkásfelesleg, akik nyaranta más vidéken kénytelenek megkeresni szűkös életüket. Most ezek is állandó munkát találnak itthon a földmunkáknál, s később talán a cellulozeg gyárban. Egészségügyünk is fejlődik, mert három egészségháza is kaptunk a Zöld Kereszt részéről: Tiszafüreden, Órsön és Nagyivánon. Egyik legnagyobb büszkeségünk a tiszafüredi sporttelep, amelyhez a leventék önként kétezer napszámmal végeztek ingyen kubitok munkát, a fogatos gazdák és birtokosok pedig ezer ingyenfuvar végeztek. Ezzel az egyetértéssel és áldozatos hazafias szeretettel sikerült megalkotnunk a korszerű sportpályát, amelyhez nagynevű országgyűlési képviselők: vitéz Bobory György ónagyméltósága eredményes közbenjárásai segítettek elsősorban bennünket. Sokat szenvedett járásunk lakossága mindenesetre hálát érez mindazon közéleti férfiak iránt, akik a küszöbön álló alkotásokkal elősegítik, hogy most már, annyi csapás után, mi is nagyobb bizodalommal és reménységgel tekintsünk gazdasági jövőnk elé.

Ha Gyöngyöst

utbaejti, ne mulassza el felkeresni

a Hungária Szálló éttermét,

melynek konyhája kiválóságáról
országosan ismert.

Huszonnégy Murillo kép társaságában.

Irtá: Hevesy Gusztávné.

Gyerekkori szokásom volt: ha nekem nem tetszik dolgról beszéltek, szépen eltávoztam a társaságból. Így aztán a „nagyok” ha valamiről úgy gondoltak, hogy nekem, a nagyon kíváncsi, mindenre fülelő gyereknek nem szükséges meghallanom, rögtön árvagyerekek anyátlanságáról beszéltek. — meg hogy ez vagy az az ur, hogyan ütölte-verte a kutyáját.

Mikor az ajtó bezárult mögöttem, gyakran hallottam nagynéném kuncogó nevetését: ezt is szépszerével kifüstöltük!

Mikor a mai világ hirhozója, a rádió elkezdte a spanyol háború eseményeit mondani, híven gyermekkori tempómhoz, — kimegyek a szobából, mert ha eszembe jut, hogy mennyi tengernyi kincs, milyen tömegű művészi gyönyörűség forog veszélyben, szívfájások fognak el.

Hegytetőt koronázó álmkép: Toledo! — Pálmafás kincses Barcelona, — színes csempék milliő változatától virágos keréként tarkáló, ragyogó Valencia! — kis fiók-Párisnak tetsző, szédítő forgalmu Madrid! mi marad meg belőletek?

Nem bírom hallgatni pusztulásuk hírét!

* * *

Mikor az esti vonattal megérkeztem Sevillába, úgy éreztem magam, mint az éhes ember, ha terített asztalt lát. Azonnal hozzálátni a lakmározáshoz! Szerettem volna rögtön hozzákezdeni a városnézésnek, éltlen, szomjan, azonmód porosan az utazástól, hisz szédültté tett az öröm, mert jól tudtam, hogy Sevillában olyan káprázatos bőséget lelhetem a művészi szépségnek, hogy kár minden pillanatért, — amit nem azok szemléletében hagyok elröppenni. Tudtam jól, hogy hetek kellenének erre s nem rövid 3 nap.

De hát egy társasutazás tagjának lehetőleg alkalmazkodni is kell a többiekhez, — rólam meg hamar megállapítják, hogy telhetetlenül érdeklődő vagyok, — ha csak lehet, meglépek a társaságtól, — nincs türelmem a lassu menetelésekhez — s az étkézések végére szoktam nagy loholva „befutni”, mert vagy újra megnéztem valamit, ami nagyon tetszett, vagy soronkívüli érdeklődésben volt részem. Az ilyen szökevény-hajlamura aztán árgus szemmel ügyel az egész csoport, — s ha véletlenül csendes kettesben való beszélgetés adódhat, többen is szólnak: csak ints nekem, én is elszököm veled, — tudok jól trappolni, minden érdekel engem is, s úgy látom te nem vagy gyámoltalan, s el is készültél, hogy hol és mi van megnézni való.

A város legelőkelőbb terének, a Plaza San Fernandónak egyik szállodájában laktunk. Itt minden ablak egészen a pado-ig mélyül és olyan kis keskeny erkélyke könyökök előttte, hogy alig fér ki rajta a szék.

Langyos tavaszi este volt. A teret körülszegő narancsfák, mint eleven menyasszonyi csokrok sorakoztak, sűrű, hófehér szirmu virágaik édeskés, bódító illattal öntötték tele a levegőt.

Az igen előkelő Hotel Inglaterra tarka lámpákkal, színes ernyőkkel diszített terraszán estélyiruhás vendégek vacsoráztak. Andaluziai hangszerek muzsikája búgott, a téren ember-ember hátán tolongott, morajuk mint egyenletes tengerzugás együtt hömpölygött a tömeggel.

A deli ember az esti órákban mindig az utcán csatangol. E téren pedig mégis csak bőven akad látványosság, hiszen egymást erik itt az előkelő szállodák, jönnek-mennek az elegáns vendégek, zene szól, forró, lázongó melódiákat enekel is hozzá egy-egy jótorku tenor vagy bariton, azzal a tüzzel, zsongító erőszel, amivel csak a latin fajta tud.

Festői, boleros, térdnadrágos andaluziai ruhában hajladoznak a fényben, — karcsuk, keskeny arcuk, villogó szemű. sima haju, megannyi Valentinó vagy Novarro. — Sehol se láttam, annyi sok szép férfit, mint Spanyolországban.

A tér közepén pedig sudár pálmafák koronája fölfe is, — titokzatos kíséretet villan. — Igen magas talpazaton áll itt egy hófehér lovasszobor. Szent Fernandónak emlékműve, aki a XII. században a spanyolok nagy királya volt, — kinek családja több szentet adott az Anyaszentegyháznak. Ugy tudom, Szent Lajos francia királynak is unokafivére volt.

Mikor pedig a távoli háztetők felett megláttam Sevilla esti látványosságának koronáját: a villanylámpák ezreitől ragyogó harangtoronyt, talán még egy király jelenlétében sem álltam volna meg, hogy fel ne kiáltssak: Ah, a Hiralda! (Spanyolok san helyenként a gét hának mondják.)

Mintha áttetsző alabástromból vagy opálból volna az ősi, sok száz éves művészi becsű, sok vért, vihart látott történelmi nevezetességű torony.

Lehet-e hát nyugodtan aludni ennyi izgalmas benyomás után, — nem is számítva az igen bőséges spanyol vacsorát, — ahonnan a sült galamb dehogyis maradna el, — mikor tudom is, hogy másnap a Murillo képtár meglekintésével veszi kezdetét a sevillai látványosságok igen gazdag sorozata.

24 Murillo kép egy teremben!

* * *

„Asszonyom, magával mérget is lehetne itatni reggelire, ehelyett a spanyolosan sűrű csokoládé helyett, észre se venné!” — kötekedett velem tanulmányutunk utimarsalja, — mert látta rajtam, hogy mennyire másult járnak gondolataim, — messze a szükséges gasztronómiai élvezet hétköznapiságától.

Valóban, minden felém futó, kis barnabőrű nebulóban Murillo csillagszemű gyermekceinek megelevenedett mását láttam, s a mellettem elhaladó szép sevillai nők csipkés mantilláktól keretezett hófehér arcából a Madonnák búbáját, a Conceptionok angyali tisztaságát véltem sugározni.

Mikor aztán a nagyforgalmu, szűk uccákban álló városban, hosszas tolongás után végre megérkeztünk a Museo de Pinturas-ba, talán a földön se éreztem a lábam, mikor beléphettem a hajdani Mercenarius kolostor azulejos csempéktől díszes kapuján.

A pálmakertes udvar körfolyosójának minden talpalattnyi helye műkincsekkel megrakott. Mint a vak, úgy mentem el mellettük!

Majd aztán!... majd később!... de most legelőször a Murillo képek had dobogtassák meg a szívemet, vágyom látni a jól ismert, az édesanyám szelid arcára emlékeztető Máriákat, a szerető karok biztonságában pihenő kis pufók Jézuskákat, a szentek átszellemült, a hitatban tündöklő szemét, mindazt a sok lélektüredő sugárzást, ami az elképzelt mennyországban már e földön látható.

Talán hallottam is az angyali csengetyű hívó csilingelését, ami karácsonykor csendül meg, a gyermekek türelmellen várakozása megváltására: szabad az ut a fához!

Ugy is álltam meg a Murillo terem közepén, mint a tetova gyermek, aki nem tud dönteni, — melyik ajándékhoz is nyuljon legelsőnek, mikor mind-egyik mennyországot ígér!

(Folytatjuk)

Emlékezzünk régiokról...

A háboru első idejéből,

A háboru legelején Pamlényi Belával, Berkó Sándorral, Szabó Sándorral s egész csomó jó cimborával a 10/II. hadtápszászlóaljhoz voltunk beosztva. A zászlóalj a tipikus Göre Gábor kinézésű, ad honores őrnagy sarzsival nyugdíjból exhumált Vadasz Ottokárt kapta élére parancsnokul. — Hogy Bistricára való volt, azt nyomban elárulta akcentusa, amivel bemutatkozott: „Vadasz őrnagy vagyok.”

A mi Vadaszunk (mert bemutatkozásának percétől kezdve mi sem raktuk fel nevének második „a” betűjére a vesszőt) szörnyű büszke volt arra, hogy zászlóalja önálló parancsnoksággá minősítetelt azzal, hogy a zászlóalj különleges megbízatásáról később fog intézkedni a hadvezetőség. — Arra azonban már kevésbé volt büszke, hogy az öreg 40—42 éves népfelkelőkből álló zászlóalját a rossztplom raktárának fenekéről előkotort öreg régen kimustrált Wernld fegyverekkel szerelték fel s azokkal gyakorlatoztunk délelőttönkint.

A fegyverekre nem volt büszke Vadaszunk, de viszont a bistricai kaszinó tarokpartijaiban a hadakozástól régen elszokott kedélyvilága és 120 kilogrammos testsúlya nem tulságosan kívánták a harctéri izgalmakat, s így idegeire megnyugtatólag hatott a Wernld-puskák látása. — Ilyen elavult, egy lövetű puskákkal nem lehet harcterre vinni ezt az öreg legénységet. Egy napon aztán becsapott a bomba. Ejjel megjött a parancs, hogy másnap, szeptember 15-én délelőtt 11 órakor a zászlóalj teljes felszerelésével álljon menetkészen. Indulás az egri pályaudvarról déli 12 órakor. A menetirányt tartalmazó 1. számú zárt boríték a Füzesabonyi pályaudvaron bontandó fel. — Vadaszunkban elhült a vér. Hová megyünk? Az északi harcterre az oroszok ellen, vagy a délre a szerbek ellen? Mert Füzesabonyból mindkét irányban irányítható lesz a zászlóalj.

Füzesabonyban a Bahnhof-Kommandó már várta Vadaszt, aki izgalomtól teljesen bontotta fel az 1. számú zárt parancsot, melyben azonban csak annyi állt, hogy a 2. számú zárt parancsot a budapesti rákosi rendező pályaudvaron kell felbontani. — Milyen óvatos a hadvezetőség a kémkedések ellen. — Hány borítékba rejti a titkot, nehogy tudomására jusson a sok ellenségnek, hogy melyik ellen vonul 1200 Wernld fegyver.

Vadaszunk elsáppadt az 1. számú boríték felbontására. — Tehát a déli harcterre, a szerbek ellen! Talán mégis jobb lett volna az északi harcterre. — Az oroszok hegyes golyói sokkal humánusabban. — Odalent meg az a sok komitácsi, akiknek kegyetlenkedéseiről hasábokat irnak a haditudósítók. Dehát: a parancs, az parancs. Vadaszunk megedzette a szívét és vonatunk megindult az elé fogott szép nagy mozdonyal Budapest felé.

Rákoson a Bahnhof-Kommandó jelentkezett az őrnagnál és közölte vele, hogy vonatot azonnal áttolják a hatos vágányra és megállás nélkül folytatja az útját. Vadasz is felbontotta a 2. számú zárt parancsot s nem akart hinni a szemének: további utirány Pozsony, ahol megérkezés után azonnal je-

lentkeztek a hadtest parancsnokság X. ügyosztályának vezetőjénél. Stratégiai ismeretei alapján nyomban megállapította, hogy miután az utirány nyugat felé szól és mert hallott arról, hogy a nyugati belgafronton is harcolnak már magyar csapatok, az ő zászlóalját is Verdun ellen viszik. Ezért volt hát az a rejtelmes intézkedés, hogy a zászlóalj különleges szerepre van kiszemelve. — Hiszen az emberanyag kitűnő, sőt a legkitűnőbb: lehiggadt, de még életerős szímmagyar csapat. — De a fegyverek! Hát lehet az ólomgolyós egylövetű fegyverekkel menni a hatalmasan kiépített verduni vár-öv ellen?

Ez ellen csinálni kell valamit. Szólitja Garát, a szemfüles zászlóalj segédtisztet:

Hadnagy úr, azonnal telefonáljon a honvédelmi minisztériumba, hogy ilyen felszereléssel nem lehet a modern technika minden vívmányával felszerelt nyugat-fronti ellenség ellen menni.

Szerencsére a Bahnhof Kommandóns jelentette, hogy azonnal indul a vonat, a forgalmista meg már szajához is emelte a sipot, így hát Vadasz utána kiáltott Garának:

— Jöjjön vissza hadnagy ur, indulunk, majd Pozsonyban magam jelentem a dolgot a Corpskommandonál.

Hogy Pozsonyban mit jelentett Vadasz a hadtestparancsnokságon, azt nem tudom, csak azt láttam, hogy mikor kijött az ajtón, paprikánál is vörösebb volt és csak ennyit szólt:

— Egyelőre a varban elhelyezzük a zászlóalj.

A pozsonyi varban ideiglenesen azt a beosztást kaptuk, hogy hadifogoly transportokat kellett eskortálnunk a kenyérmezői elosztó táborból a Dunánentén létesített hadifogoly táborokba. — Ezekre az utakra egyszer-mászor még majd visszatérünk, ha ugyan az ilyen vér nélküli vitéziadák érdekelnek valakit.

A tisztek és a legénység egyaránt, kezdtünk otthonosan berendezkedni a szép régi koronázó városban. — A legénység jó helyet talált a szépen fekvő négy tornyu varban, a tisztek meg a Dunaparti Carltonban kiutalt szállásokon.

Csak Vadasz nem volt nyugodt. — Arról soha sem felejtett, hogy mit mondott neki a hadtestparancsnokság X. ügyosztályán a snajdig vezérkari alezredes, de mindig mondogatta:

— Meglátjak az urak, ennek a nagy jómodnak még rossz vége lesz.

Október 10-én a délutáni eligazításkor jött a parancs: 10/II. hadtápszászlóalj hoinap reggel 4 órakor teljes felszereléssel ultra készen álljon, további zárt parancs az induláskor lesz kézbesítve.

Vadasz aznap éjjel álmatlanul forgolódott és sóhajtozott a Carlton kényelmes ágyában.

A hír különben a tisztlibeszállásokra teljesen berendezett szállodában is izgalmat keltett.

Tizenegy óra előtt mindnyájan elkészöntünk egymástól a másnapi korán kelésre való tekintettel s kiki intézkedett, hogy idejében felhelhessen. Egyik a weckeróróját huzta fel, másik a tisztiszolgájának parancsolta meg a költést, de volt olyan, aki mindkét irányban intézkedett. — A pesszimista nemcsak nadrágszíjat hord, hanem hózentrágert is. — Pamlényi Béla pedig nemcsak pesszimista, hanem nagyon akkurátus is. Tudta, hogy rossz alvó, nehezen alszik el, de ha elaludt, akkor nehezen is ébred fel. Ezért hát a wecker órán és Kálmánon, a tisztiszolgáján kívül még a szobapincérnek is halálbüntetés

terhe alatt megparancsolta, hogy öt reggel fél 3-kor okvetlenül keltse fel, mert ha nem, akkor így lesz, meg úgy lesz. — A csenevész pincér az öldöklő bajszu, hatalmas termetű és hangu Pamlénytől úgy megijedt, hogy egész éjszaka a Pamlényi Béla szobája elé tett széken gunnyasztott s felóránként kihuzta és megnézte az órát, nehogy elkéssen.

Egyszer csak Pamlényi, — miután nagynehezen, de annál jobbízűen elaludt, — kopogást hall az ajtón.

— Lehet!

A kis pincér bedugja az ajtón a fejét. —

Pamlényi hunyorogva ránéz:

— Mi az, már felhárom?

Mire a kis pincér:

— Nem hadnagy ur, még csak fél kettő, csak azt akartam mondani, hogy még egy óráig tessék nyugodtan aludni, majd akkor szölok.

A Pamlényi cipője szerencsére csak az ajtót találta.

Öreg Vitéz.

Frindt Jenő kanonok az egri Egyházmegyei Takarékpénztár R. T. új elnöke.

Az egri Egyházmegyei Takarékpénztár R. T. február 19-én tartotta rendes közgyűlését. *Török Kálmán* prelátus-kanonok elnök megnyitó beszédében üdvözölte a közgyűlés tagjait és meleg szavakkal köszöntötte *Bogma Rezsőt*, a Nemzeti Bank egri fiókjának főnökét. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentését egyhangulag elfogadta a közgyűlés. Az igazgatóságba *Török Kálmán* és *vitéz Subik Károly* prelátus-kanonokokat és *Frindt Jenő* kanonokot választották, a felügyelőbizottságban megüresedett tag-sági helyre pedig *Fucsek Gábor* érseki tanácsost.

Török Kálmán prelátus lemondott az intézet élén sok éven át jules eredménnyel viselt elnöki tisztségéről és helyébe egyhangulag *Frindt Jenő* kanonokot választották meg. *Petro Kálmán* országgyűlési képviselő, az intézet jogtanácsosa megilletődött szavakkal bucsuztatta *Török Kálmán* elnököt, akiről mindig érezték, hogy meleg szeretettel és atyai jóindulattal viseltetik a tisztviselői kar iránt. *Török Kálmán* megköszönte a megemlékezést és arra kérte az igazgatóságot, hogy támogassák munkájában *Frindt Jenő* kanonokot, akit a szekerfőkáptalan az intézet új elnökévé designált.

Dutkay Pál prelátus-kanonok, érseki helynök méltatta a pénztárüzlet eredményét, amely az igazgatóság és a tisztviselői kar munkájának együttes eredménye és indíványára a közgyűlés köszönetét fejezte ki a tisztviselői karnak. A lelépő elnök sok eredménnyel távozik, az új elnök alapos reményekkel foglalja el tisztségét. — fejezte nagy éljenzéssel fogadott szavait *Dutkay* prelátus.

Frindt Jenő kanonok, az új elnök keresetlen szavakkal köszönte meg a közgyűlés bizalmát és nehez munkaköréhez kérte az igazgatóság támogatását.

Ezután *Bogma Rezső*, a Nemzeti Bank egri fiókjának főnöke köszönte meg az elnöki üdvözlést és köszöntölte *Frindt Jenőt* azzal a kívánsággal, hogy elődje nyomdokain haladva, virágoztassa tovább a pénztárüzletet. —

Itt említjük meg, hogy az egri Egyházmegyei Takarékpénztár az üzleti év eredményeit tekintve, a súlyos idők ellenére is kitűnően teljesítette hivatását sőt tovább haladt a megerősödés útján, amit a nyolc ezer pengős nyereség is mutat. Az elmúlt évben az

intézet jelentős összegű kölcsönöket folyósított és nagyszámú betéteket fizetett ki. A szép és sikeres munkáért az intézet kiváló tisztviselői, élükön *Klász Jenő* igazgatóval méltán kiérdemelték a *Dutkay Pál* prelátus által indítványozott köszönetet.

Visszapillantás a gyöngyösi Mátra téli szezonjára.

Azok, akik ezelőtt kb. 8 évvel áldozatot és fáradságot nem kímélve, természetimádásuktól vezetve, a Mátraházi Sportszállót létesítették, — azt hisszük, — még legszívesebben álmodban sem mertek arra gondolni, hogy 8 év után olyan hatalmas erkölcsi és anyagi eredményekben gazdag téli sportélet keletkezhetik a Mátrában, mint amilyen az ideai volt.

A január 30-án lezajlott nemzeti sivercsenyek után január 31-től febr. 2-ig tartották a nemzetközi sivercseny, a Magyar Sisövetség rendezésében, amelyen 10 nemzet fiai vettek részt.

Darányi Kálmán miniszterelnökkel élükön az ország jeeseinek egész sora, jelent meg a versenyek megtekintésére, s az autókön érkezők hatalmas tábora mellett a messze környék lakósaí közül, — akik között nagyon sok egyszerű eszmas földműves is volt, — ezren és ezren érkeztek meg a esodaszép időben, hogy a versenyeknek szemtanúi legyenek.

A nézők sokasága szinte áhítatos elragadtatással szemlélte a mesterien megrendezett és lihetetlen precizitással lezajlott versenyszámokat.

A 25 éves jubileumát ünneplő Magyar Sisövetség ezen nemzetközi jubiláris versenye szinte meg sem mérhető hatalmas propagandát jelentett a gyöngyösi Mátrának, — ugyannyira, ha egy nemesak hazánkban, ha nem az egész sportvilágban, — ha ma magyar sísportterepéről beszélnek, csak a gyöngyösi Mátrát értik alatta.

A Magyar Sisövetség február 3-án a budapesti Gellért-szálló nagytermében bankettet rendezett a külföldi vendégek tiszteletére, ahonnan *vitéz Rapaich Richard* lovassági tábornok, honvéd főparancsnokhelyettes, a Magyar Sisövetség elnöke dr. *Puky Árpád* gyöngyösi polgármesterhez, aki megteremtője, kifejlesztője és lelkes apostola a Mátra-kultusznak, az alábbi táviratot intézte:

„A Magyar Sisövetség jubileumi díszvacsorájáról szeretettel köszöntünk Téged és városod sportszerető közönségét. Hálásan emlékezünk meg arról, hogy a Mátra a Te megértő munkálkodásoddal és támogatásoddal lett a magyar téli sport, elsősorban a sísport fellegvára. Magyaros szeretettel Rapaich.”

A Mátrakultusz hatalmas fejlődéséhez újabb két létesítményt iktathatunk be: az Országos Református Konvent 100 ágvas üdülőt fog létesíteni.

A Középiskolai Tanárok Országos Egyesülete ugyancsak egy 30 ágvas üdülő létesítését határozta el. Mindkét intézmény a vasutasok üdülőházának közelében fog épülni.

Az Otba gallyatetői s az előbb említett két intézmény építkezése, amellet, hogy értékes és komoly munkaalkalmat fog jelenteni, számottevő tényezői lesznek a Gyöngyös környéki gazdasági élet vérkeringésének.

Jeney Zoltán művészi sikere. Lapunk legutóbbi számában megemlékezünk már arról, hogy *Jeney Zoltán* festőművész, a halvani gimnázium tanára részt vett a Nemzeti Szalon téli tartatán, amely alkalomból képeiről a fővárosi sajtó is a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg. Örömmel számolhatunk be *Jeney Zoltánnak* ezen kiállításon elért újabb sikeréről: a főváros megvette „Páras kikötő” című vízfestményét.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmányi ülése Hatvanban.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya Györffy Kálmán elnöklele alatt Hatvanban e hó 26-án ünnepi gyűlést tartott.

Györffy Kálmán elnöki megnyitójában meleg szavakkal köszöntötte a dr. Hedry Lőrinc főispán és Okolicsányi Imre alispán képviselőit, megjelent vitéz Tömösváry János főszt. — aki a vármegye vezetőinek bensőséges üdvözlését tolmácsolta — az Omge nevében megjelent Rothmeyer Imre, a Faluszövetség képviselője, megjelent Dr. Szekeres László a Tiszajobbsparti Mezőgazdasági Kamarát képviselő Gellén Aladár valamint a Várkonyi Sándor vezetésével megjelent hatvani járási főjegyzői kart, s az egyesület nagy számmal összegyűlt tagjait.

A meleg részvét szavaival bucsuztatta el Östreicher Dezső közelmúltban elhunyt igazgató-választmányi és alapító tagot, majd időszerű gazdakérdésekkel foglalkozva hangsúlyozta azon aggodalmakat, amelyeket Hevesmegye gazdaközönységében a hegyközsegi törvényjavaslat egyes pontjai öbresztettek, ezek közül különösebbek: a kötött talajon álló sikkekvesű szőlők felújításának tilalmazása, minek folytán a vármegyében 5300 k. hold szőlő van lassu sorvadásra ítélve, mintegy 11 millió pengő értékben. — De kedvezőtlen a szőlőtelepítés általános tilalmazásának gondolata is. A tilalom a borválság érdekében helyes, de észszerűen csak a borszőlőkre vonatkozatható, a gyümölcsként értékesülő csemegezőlőfélések, mint Afus Ali, Erzsébet Királyné emléke, Candi muskotály és egyebek mint exportra és hazai fogyasztásra is keresett és elégtelen mennyiségű szőlők jelentős szaporítása szükséges, ennek útját vágná a szőlők telepítésének generális eltiltása. — Az új gyümölcsösök telepítésének, régiük újraszervezésének rendeletekkel való szabályozása sem minősíthető szerencsés gondolatnak, a magyar gyümölcsstermes még embrionális állapotban van, az egyeni kezdeményezésnek a legtágabb lehetőségek biztosítandók. Foglalkozott az öregségi biztosítás bevezetésének kérdésével és mint gazda és munkás érdekekben álló egyetemes kívánságot leszögezte, hogy a leggyorsabb adminisztráció lesz ezen biztosítási ágazatban megvalósítandó, nehogy a bürokrácia ellenségesége tegye ezt a nemes célú intézkedést végül megemlékezett a munkás-exporttal kapcsolatban jelentkező belföldi felfokozott bérigényekről s leszögezte, hogy a magasabb munkabérek fizetése kizárólag a terményértékesítés árszínvonalának függvénye, s a magyar gazdák a németországival azonos árszínvonal esetén semmivel sem fizetnek rosszabbul munkásaikat. Az adózásról szólva visszatartja egyes hevesmegyei adóhivatalok jövedelem és vagyon adókielvási munkálatainál jelentkező azon elvet, hogy a gazdaságpolitikai célokat szolgáló Tiszajobbsparti Mezőgazdasági Kamara által kibocsátott gazdacimtár adatait használják fel vagyoni és jövedelmi viszonyok megítélésének forrásául. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után elnök felkeresése

Legány Ödön professzor mondta el gyönyörű üdvözlő és méltató beszédét abból az alkalomból, hogy Fleischmann Rudolf dr.-t, a kiváló kompolti magnemesítőt hevesmegyei 20 éves működése alkalmából a gazdasági egyesület tiszteletbeli tagjává választotta. A mélyenszántó és tanulmányok beillő beszéd foglalkozott a növénynemesítés feladatkörének minden részletével, ismertele a növénynemesítés kezdetétől jelentkező törekvéseket és a magyar növény-

nemesítés avatott szellemű munkásként mutatta be dr. Fleischmann Rudolfot, akinek F jelzésű kiválóan sikerült alkotásai a magyar mezőgazdaság közkincsévé vált nagy értékei lettek, s akinek törhetetlen munkabírása, alkotó kedve, az ihletett művész érzésével folytatott tevékenysége bizonyára sok értéket fog még a magyar mezőgazdaságnak kitermelni.

Rothmeyer Imre az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Köztelek szerkesztősége nevében üdvözölte Fleischmann Rudolf dr.-t tiszteletbeli taggá való választása és 20 éves Hevesmegyei működése alkalmából.

Dr. Szekeres László a Faluszövetség nevében csatlakozik az előtte szólókhöz, s ha igaz az, hogy egy ember annyit ér, amennyit produkál, ugy az ünnepelt esetében kétszeresen igaz ez a mondas.

Gellén Aladár a Tiszajobbsparti Mezőgazdasági Kamarának és igazgatójának, Kulin Istvánnak személyes üdvözlését is tolmácsolja az ünnepelt számára, kinek ugyszólván minden nemesítése kipróbálás és elszaporítás alá került Kulin István korábbi munkálkodása során.

Dr. Szigeti Pál kedves baráti szavakkal oszlatja el azon esetleges félreértéseket, akik a hallottak alapján esetleg arra gondolnának, hogy Fleischmann Rudolf dr. egy önmagába vonult zord tudós. Ellenkezőleg őt úgy a zöld mezőben, mint a zöld asztal tudományos vitáinál, mint a fehér asztalnál az egyéni kedvesség szeretetreméltóság és a kölcsönös meggyőzés fegyverével való vitamódszer jellemzi, s a baráti köre részéről örömmel üdvözlö 20 éves hevesmegyei tevékenysége alkalmából.

Dr. Fleischmann Rudolf hálással köszöni a kiváló felszólalók érdemén tulmenő méltatását, úgy érzi, hogy ő, akinek új hazája lett az elmúlt 20 év alatt Magyarország és aki elsősorban OMGE ember volt, most a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület reá megítélt tiszteleti tagsága által még jobban ösztönözött új hazájával.

Györffy Kálmán ezek után Fleischmann Rudolfot az egyesület megválasztott tiszteletbeli tagjának jelenti ki. Bejelenti, hogy van egy másik Fleischmannja is az Egyesületnek, akinek tevékenysége a vármegye szempontjából szintén végtelen értékes, és ez Fleischmann Henrik, a kiváló domoszlói szőlőbirtokos, a korszerű hevesmegyei csemegezőlőtermelés hivatott munkássága uttörője, s örmére szolgál, hogy ennek a gyűlésnek a keretében nyújthatja át neki az exportérdemék jutalmazására alapított és Külkereskedelmi Hivatal által az őszi gyöngyösi gyümölcskiállításán Fleischmann Henriknek ítelt aranyérmét és oklevelet. Szívvel kívánja, hogy az Afus Ali bölcsőjének ringatásával új periodushoz érkező magyar csemegezőlő kultúra még sokáig lássa hasznát Fleischmann Henrik működésének, ő maga pedig szép és sikeres munkájának gyümölcsét soká és háborítatlanul élvezhesse.

Fleischmann Henrik köszönő szavai kíséretében rámutat a magyar szőlőexportot veszélyeztető versenytermelő országok szőlőnemesítési sikeres törekvéseire, az Afus Alival szerzett kiváló tapasztalataira, amelyeket csakis az importált anyag gondos szelekciója révén ért el, s vált lehetségessé, hogy a saszlákkal igyidőben már Afus Alit is legyen képes szállítani. Igéri, hogy mindazt a szeretetet, amit a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület részéről a múltban és jelenben érzett, a jövőben is csak serkentésként fog-

ja felfogni, amit azzal viszonyozhat, hogy szerény ereje és tudása segítségével a közös cél: a vármegye csemegeészőlőkultúrájának fokozhatása érdekében fog dolgozni lankadatlan buzgalommal.

Balogh István igazgató a Gazdasági Egyesület folyó ügyeiről terjesztett be terjedelmes jelentést, egyben referált arról, hogy a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete méltányolta az egyesület és dr. Braun Károly, Eger város polgármesterének kérelmét és őszi egyik nagygyűlését Egerben fogja megtartani. Ugyancsak megrendezésre kerül a vármegyei jellegű *gyümölcs és borkiállítás* is Egerben szeptember 25 — október 2 között és kéri különösen a hatvani járást, hogy az 5 évvel ezelőtt rendezett kiállításához hasonlóan kollektíve vegyenek részt a kiállításon. — Felhívja a figyelmet a közelben esedékes kamarai választásokra, s kéri, hogy ne az öncélos törekvéseket szolgáló jelölések vezessék felre a gazdaközönseget, hanem hivatott képviselőit válassza és küldje ki minden kuria a választásokon, akiknek harmonikus együttműködéséből komoly erdekképviselői eredményes munkássága alakulhat majd ki a jövőben is, mint ez a múltban mindég sikerült. Jelentette, hogy a földmívelésügyi minisztérium tavaszi inspektor-magként 1500 q takarmányárpa, 300 q zab és 250 q tengeri vetőmag kiosztására adott módot a főispánnak, a multbeli vetőmagkiosztásokból fennálló hátralekók befizetésére pedig arra érdemes egyéneknek esileg halasztás lesz adható. Erősen hangsúlyozta a kisgazdaságok körében eddig kellően ki nem alakult szakoktatás fejlesztésének szükségességét. Semmi sem haladhat az ország és a földbirtokok felszabdálása is csak visszaveti a termelést addig, amíg a kisgazdák is meg nem kapják a lehetőséget a mezőgazdaság tudományának legalább olymértű elsajátítására, amely az állagtermékek emelkedésében is igazolást nem talál. Kiválóan kiépített agrártudományos szakintézményeink és a kisgazdaközönység között az államnak fel kell építenie az összekötő kapcsolatokat, s különösen munkába kell venni az eddig törpebirtokos vonatkozásban kellően ki nem munkált baromfitenyésztés és gyümölcsstermelés összehangolt termelési rendjét. A nagyvonalú előadást a megjelentek lelkes ovációval honorálták.

Dr. Szigeti Pál köszönettel adózik a részletes igazgatói jelentésért, kéri azonban hogy a világhíres csányi dinnye ügyében tegyen az egyesület lépéseket, mert míg a valutazárlat előtti időkből napi 40-50 waggon dinnyét raktak a csányi állomáson, ma ez a szám egész jelentéktelenné zsugorodott le.

Győrffy Kálmán igéri, hogy dr. Szigeti felszólására érdemben is eljár az egyesület a csányi dinnyetermelés érdekében, s megköszönve a megjelentek türelmét és fáradozásait, a gyűlést bezárta.

A kiválóan sikerült gyűlést a Polgári Kör éttermében közös ebéd követte, hol a megjelentek még sokáig maradtak együtt a fehérasztalnál is ünneplve dr. Fleischmann Rudolfot és Fleischmann Henriket.

Heves vármegye kaszinói együttes műsoros estje.

Az ünnepi alkalmaknak is ritka eseménye zajlott le február 26-án az Egri Kaszinó székházának dísztermében, mikor is a közelmúltban létrejött Heves vármegye kaszinói együttes kulturműködésének első lépéseként, Hedry Lőrinc dr. főispán, az Egri Kaszinó diszelnöke védnöksége alatt a Gyöngyösi Kaszi-

nó Egyesület műkedvelő gárdájának szereplése nyitotta meg Eger, Gyöngyös, Hatvan, igen értékesnek mulatkozó kulturmunkásságát.

Az est, melyen Heves vármegye főispánján és családján kívül számos magasrangú előkelőséget és nagyszámú közönseget szemléltettünk, a vidék, a vidéki városok külső megnyilatkozásaiban talán szerényebb igényeit messze túlszárnyalva, minden bizonynyal kielégítette azokat az igénykereteket, melyeket műkedvelő gárdával szemben a legkényesebb igényű közönseg is támaszthat.

Puky Árpád dr. Gyöngyös város polgármesterének, mint a Gyöngyösi Kaszinó Egyesület elnökének közvetlen modorban elmondott kedves hangú bevezetését igazán nem mindennapi élmény követte. A Gyöngyösi Katholikus Énekkar, Kodály: Liszt Ferenchez c. énekszámához sorakozt fel. Az énekkar hölgy tagjai már pusztán megjelenésükkel úgy különkülön mint együttesen, valósággal elbűvölték a közönseget. Ugy futott végig a zsúfolóság megtelt termében a tetszés öröme, mint tavasz mosolygásában a virágok megjelenése okozta örömkacagás. — Szép volt! Énekszámok a szépnél is szebbek. Gyönyörűek. A hegedű számok, melyekkel Énekes Erzsébet, a zongora szám, mellyel Dániel Ilonka, mindketten zeneiskolai tanárok gyönyörködtek az ott megjelenteket, méltó kiegészítői voltak az énekkar kiváló szereplésének. — Kedves volt Polony Zoltán novellája, mit Polony János olvasott fel. — Kosztolányi, Mécs és Kiss Menyhért verseiből Hornyák Miklós dr. adott elő. Az előadó szakavatott megérzése, már a versek tartalom szerinti összeállításánál érezhető volt. Az előadás maga pedig igazán művészi. A megható gyönyörködtelet okozó versek után, melyek közül különösen Mécs gyönyörű versének előadásával ért el az előadó igen szép sikert, csakhamar felváltotta a meghatódoltságot Hornyák dr. derűt, kacagást keltő színes előadása.

Nagy Dezső zárószavai előtt megegyeszer megcsillogtatta tudását Páczay János kiűnő karnagyuk vezetésével a Gyöngyösi Kath. Énekkar. Ismét az első szép kép, ismét az első szép siker.

Az óra mutatója a tízet rég elhagyta, mire az est igazán nívós, igazán szép műsorának végére értünk.

Akik szeretik a szépet, kiknek lelkében él a szép utáni vágy, akikben a szép eleven érzéseket kelt, akik a kulturát mindennél hatalmasabb hódító eszköznek ismerik el, kik a magyar lelkek mélyen élő értékek kibányászása nagy jelentőségének hittél hívő hivei, kik az esztétikai értékeket, az erkölcsi jót fölé helyezik az anyagi hasznosnak, azok a Heves vármegye kaszinói együttes első szereplése után bizonyára a költő szavaival sóhajtanak fel, hogy ah mért oly későn.

A gyöngyösiek kultur előadása művészi volt. Művészi értékű volt Tolsztoj értelmezése szerint is, mert az előadásnak nem csak szépségét, hanem erkölcsi tartalmát is éreztük.

Az irány, az út, melyen a kaszinó együttesnek haladnia kell adva van. Hisszük, Gyöngyös példája buzdítólag fog hatni. Hisszük, ez a megmozdulás, ez a lelkesedés nem lesz csak szalmaláng. Hisszük, Gyöngyös sikere nemes versenyre fogja kelteni a többiket, Hisszük, így még sok szépnél élvezetében lesz része Heves vármegye szép után vágyó művelt közönsegének. Ugy legyen!

Huszár József

Mi van a németországi munkásszerződés háta megett?

Irtta: Balogh István.

(Folytatás.)

Nem írhatjuk alá azt, hogy a németországi munkásszerződések mögött politikum húzódik meg. Az északi államokban általában mezőgazdasági munkáshiány volt, van és lesz. Németországban ez a hiány ma kerek 100.000 ember, s általánosan taglalt probléma az, hogy miként vezessenek vissza ennyi embert a földhöz. A hiány kifejezett munkáshiány, körülbelül 8–9 hónapon át tart, s Darré miniszter megállapítása szerint a téli bizonytalan 3–4 hónap keresetnélkülisége idegeníti el az embereket a falutól. Miután pedig régen látott ipari és főleg építkezési konjunktúra van, az építkezések pedig minden mezőgazdasági munkást használni tudnak, s az építkezések jelentős része télen át is folyamatban van a nagyszabású földmozgósítások folytán, így aki belement a nálunk kubikusjellegű vagy u. n. tróger munkába, az már nem akar visszamenni a gazdához. — Észt és Lettországban is jelentkezik a munkáshiány, s ott lengyel idénymunkásokkal dolgoztattak már tavaly is és fokozottan fognak az idén lengyeleket importálni. — A németeknek mintegy 30 000 olasz, 50 000 lengyel, 10–12 000 csehországi munkás fog az osztrák és magyar munkások mellett rendelkezésre állani. De nem szűnnek meg a német ifjuság részére kilátásosabbá tenni a mezőgazdaságban való elhelyezkedés lehetőségeit sem.

A végleges cél az, hogy évente 250 000 főnyi ifjúságot képezzenek ki a német mezőgazdaság számára. A kiképzés tulajdonképpen az iparban követelt inas, tanonc és segédrendszernek a mezőgazdasági üzembe való átültetésében fog állni, illetve már áll részben. 1937. évben mintegy 41 000 gazdaság vállalkozott inasláltásra, de még csak 7000 inas jelölt állt rendelkezésre. Állítólag az idén ezek a számok nagyon előnyösen változnak, bár mint egyes megjegyzésekből kitűnik, még az inast fogadni hajlandó gazdaságok száma mindég kétszerese lesz a jelentkező ifjaknak, akik számát hozzávetőleg 50 000 főre becsülik. — Ha ezt az ütemet megtarthatják, s az ifjuság tényleg kedvet kap a mezőgazdaságban való állandóbb elhelyezkedésre, úgy 4–6 év alatt valószínűk feleslegessé az egyébként terhesnek érzett munkásimport.

A gazdasági munkások részére való ezen képzés 2 inasévet, utána vizsgát, majd 2 segéd évet és utána összefoglaló vizsgát jelent. A tanulók tehát 4 év alatt nyernek teljes kiképzést közvetlenül a gazdától, s a vizsgákat is biztos előtt a gazdakörökben tevére, bizonyítványt is fognak kapni, tehát képesített gazdasági munkások lesznek. A tanuló évek alatt gazdájuktól egész évi teljes ellátást, szerény zsebpénzjellegű fizetést kapnak az inasévek alatt, a segédévek alatt rendes fizetést, amelynek azonban fele zártszámlára (Sperrkonto) lesz befizetendő s a

vizsga lelevése után kapja a „képesített” gazdasági munkás kezéhez a 2 évi zárt keresményrészt, ami az ottani viszonyok ismeretében mintegy 480–500 márkát fog kitenni.

*

Érdemes szólni arról is, hogy sokan agitációs célokat vélnek a német munkásimportban felfedezni, amelynek célja ezen felfogás szerint a nemzeti szocializmus tanainak, áldásainak megismertetése lenne a kiült munkásság körében s ezek hazajöve itt-hon egyenként automatikusan agitátorai lennének a nemzeti szocializmus rendszerének.

Ez a felfogás teljességgel téves. Tévedéséről meggyőződhetik mindenki, aki ilven Németországot járt munkásokkal huzamosabban elbeszélget. Kiderül, hogy őket a számító okos német gazda, akinek megvannak a maga gondjai most is, úgy, mint a magyar gazdának a maga gondjai, azért hozatta, hogy azok neki dolgozzanak, nem pedig hogy politikai iskolát járasson velők. A munka és mindennapi élet megértéséhez szükséges szókincs is hihetetlenül hiányosan van birtokában a kintjártaknak. A régi K. u. k. világ magyar katonáinak nemetségére emlékeztető nyelvtudás mellett kiderül, hogy amit itt-ott láttak nemzeti ünnep vagy hasonló alakjában, annak lényegét nem is értették, kiderül, hogy velük a munkaparancsokon és a járandóságok kiosztásán felül ugyan alig beszéltek, s bár általában jók voltak hozzájuk gazdáik, de bizonyos ridegséget mindig észleltek. Itt ott városokba bejutottak és ott a fényes üzletek épp úgy megkaplák őket, mint Pesten, mások a tengert látták, voltak akik az óriási kiterjedésű síkföldi erdőket bámulták, mondván, hogy milyen jó föld lenne az, ha ilthon lenne Magyarországon. Ha azonban ráérték, s ebben általánosan vallják, hogy csak ünnepen volt igazán részük, akkor összejötték egymást látogatva s hazai leveleket olvasgattak és irtak maguk is hazafelé, a nagy irakozás után pedig elbeszélgettek hazulról.

*

Kérdés, hogy ha a helyzet ilven viszonylag egyszerű is, öröndetes e az, hogy hazai munkás viszonyainkat megbolygatva, fokozott gondokat okoz gazdaságainknak a munkások szerződötése, másrészt kiábrándító a kifelé el nem szegődőkre az a tudat, hogy véleményük szerint azonos teljesítményért ilthon csak jóval kisebb keresetet élveznek.

Azra a megállapításra kell jutni, hogy ez nem öröndetes és más módon kell a munkásság szocialis helyzetén változtatni. A változtatás másútt nem jelentkezhetik, mint a mezőgazdasági munkaadók: a gazdák helyzetének szívós kitartással való emelése, lehetőség nyújtása a fokozott munkaalkalmat nyújtó belterjesség felé. Tehát céltudatos termelési és értékesítési politikával kell a gazdaságokat abba a helyzetbe hozni, hogy a mezőgazdasági munkásságnak állandóbb és emberségesebb megélhetés jusson, mint amiben eddig része volt az adó, a kamat és értékesítési válsággal agyongyötört munkaadója oldalán.

Uj amerikai késő téli alma.

Red Delicious (piros)

Golden Delicious (sárga)

K A P H A T Ó :

ZATYKÓ IMRE faiskolája POMÁZ, Budapest mellett.

Kérjen árjegyzékelt

Telefon: Pomáz: 19.

Vitéz Hunyor Sándor dr. kir. ügyész Egerből a pestvidéki kir. ügyészséghez helyezték.

A m. kir. igazságügyi miniszter *vitéz Hunyor Sándor dr.* egri kir. ügyészt a pestvidéki kir. ügyészséghez helyezte. Az Eger és Hevesmegye társadalmának szívéhez oly közel álló vitéz Hunyor Sándor dr. távozása fájdalommal tölti el a barátok és tisztelők nagy számát, jóllehet mindenki tudja, hogy a nagy tehetséggel és izzó magyar lélekkel megáldott kir. ügyész részére előléptelést jelent ez az áthelyezés. Az egri törvényszék büntető tanácsa február 26-án délben a kitűzött ügyek lejártyalása után megható szeretettel vett búcsút vitéz Hunyor Sándortól, aki ezuttal utoljára foglalt helyet az egri közbírói emelvényen. *Dr. Szabó Ignác* a büntető tanács elnöke szívből jött szavakkal vett búcsút a kir. ügyésztől, aki annak idején mint joggyakornok is szolgált alattta. A jelenlévők szemei megteltek könnyel az elnök búcsuszavainál, amelyeket vitéz Hunyor is megilletve köszönt meg. *Dr. Kozma Győző* ügyvéd, aki mint védő volt jelen az előző tárgyaláson, mint az Egri Ügyvédi Kamara választmányának tagja az ügyvédi kar nevében mondott megható búcsuszavakat a távozóhoz, akil nehéz tiszteben is mindig igazságos, a törvény szigoru keretein belül is mindig jószívű embernek ismertek. Vitéz Hunyor Sándor az ügyvédi kar szives szavainak tolmácsolását szeretettel viszonozta és kijelentette, hogy neki nincsenek érdemei, mert mindenkor csak kötelességét igyekezett teljesíteni.

Vitéz Hunyor Sándor dr. március 1-én foglalja el új hivatalát a pestvidéki kir. ügyészségen.

A műjégpálya évadzárójára.

Irtá: Jenev Zoltán.

Február hó második felében zajlottak le a jégkorong és műkorcsolyázó világbajnokságok s épen ezért időszerű, hogy foglalkozzunk a magyar jég-sport eredményeivel, összehasonlítva azokat a külföldiekével.

A sportkedvelő magyar társadalom bizonyára élénk érdeklődéssel figyelte a külföldön elért eredményeinket s meglepetéssel tapasztalhatta, hogy a körülményekhez képest jó helyet szereztek versenyzőink a világbajnokságban ez évben is, bár Magyarország éghajlata nem enged hosszú természetes jég-szezont.

A versenyző államok között olyanok szerepeltek, melyeknek természeti fekvése és klimája kifejezetten a jég-sportra teszi őket hivatalakká. Ilyenek például az U.S.A., Canada, Svédország, Lettország, Svájc, Lengyelország, Csehország stb. Ezenkívül nagy sport országok, mint Németország, Anglia, Franciaország, Ausztria stb.

Mégis az ezévi világbajnokságban, — amint az köztudomású — Terták Elemér, Szilassy Nadinka és a páros műkorcsolyázó Szekrényessy testvérek elég jó, általában ötödik helyet szereztek nekünk.

Jégkorong csapatunk, amely hetedik lett, a világbajnok Canadával a varsenyek alatt 1:1 eldöntetlen eredményt ért el.

Ezen szép eredményekért az elismerés a B.K.E.-t illeti, sikereinket a városligeti tavon épült műjégpálya segíti elő s ezt a B.K.E. tartja fenn.

Sajnos, hogy az országban csak ez az egy mű-

jégpálya van s hogy a nagyobb vidéki városaink nem követték e szép példát.

Külföldön sokkal jobb az arány. Maga Bécs két műjégpályával rendelkezik, Angliában löbb van, minden nagyobb városban található, s ugyanúgy a többi nyugati államban is.

Sajnos nálunk a vidék teljesen lemarad, korcsolyázó tehetségek kallódnak el, pedig talán vidékről nőhetne ki nem is egy, aki idegen világbajnokok méltó riválisa lehetne.

A műjégen azonban négy hónapon át tart az eleven, mozgalmas versenyekkel és ragyogó jégünnepekkel színes jég-szezon.

A Vajdahunyd vára hóborította tornyai, bástyái alatt szorgalmasan dolgozik a fiatal gárda, hogy nagyszerű elődeinek örökébe léphessen.

Nagy ut áll előttük, a műkorcsolyázás iskolája még a régi alapokon áll, de a szabadkorcsolyázás — ugy egyesben, mint párosban — egy pár éve nagy változáson ment át. A régi klasszikusnak mondott szabadkorcsolyázásban a magyarok mindig nagyon jók voltak sőt, párosban éveken át első helyen álltak, emlékezzünk csak Méray—Horváth Opika, Orgonista—Szalay páros eredményeire, végül a háromszor világbajnokságot nyert Rotter Baby—Szollás László párosunkra.

Ma egy, az előző klasszikusból tovább fejlesztett, szabadabb, tancosabb mozgással kapcsolt stílus van kifejlődőben, s ennek ezidőszert a külföldiek verhetetlen mesterei.

Ezért történt, hogy pár éve a szerepléstől visszavonult Rotter—Szollásék után a Szekrényessy testvérpáros nehéz feladatok elé kényszerült s így — remélhetőleg csak átmeneti időre — visszaestünk az eddig első helyről.

De azért törhetetlen akarással dolgoznak korcsolyázóink, a magyar bajnokságban csak néhány század pont különbséggel egymás mögött álló Terták Elemér, Kertész Ferenc és Pataki Dénesé a volt négyes magyar bajnok, valamint egész sora a tehetséges ifjaknak.

A nők között kedves megjelenésű Szilassy Nadinka bajnoknőnk mögött nagyon jó, erős tudású csoport zárkózik fel: a jó iskolájú Erdős Klári, a már volt bajnok Botond Évi és a huga Györgyi, akik mindketten nagy reményekre jogosítanak, Ollé Edit és egy egész csoport fiatal, de biztos alappal rendelkező fiatal lány.

Ezenkívül több új páros is dolgozik szép eredménnyel Szekrényessyékkel együtt.

De nemcsak versenyekkel gyönyörködtetik a műjégpálya közönségét, hanem hangulatos jégünnepekkel is.

Igy a január közepén tartott „szüret a télben” olyan volt, mint egy jégre álmódott mese.

Derült bevezető volt Hostyánszky István tréfás utánczó magán száma, mely után Szilassy—Terták—Kállay „nimfa” jelenete, majd egy rokokó nipp jelenetben az ennivalóan kedves kis Saéry Évi és Marika következtek.

Ollé Edit finoman kidolgozott zeneinterpretációja igen jó volt. — De leglátványosabb volt a két nagy jégbalett.

A „nagykeringő” Szilassy Nadinkával a közép-pontban és tizenhat apróbb-nagyobb jégballerinával maradandó emléket nyújtott.

A „szüreti multság” több jelenetben egy hegy-

aljai színes mesét varázsolt élénk tizenegy magyar-ruhás páros jégcsárdásával, palotásával, melyet a Szekrényessy testvérek nagy magyar keltőse zárt be.

A hóborította környezet, a városliget havas fái között álló Vajdahunyad vára, — mint egy felnyitott nagy mesés könyv képe, — méltó háttérrel, képez ahhoz a munkatérhez, ahol a magyar jég sport küzdő, törekvő harcosai áldozatot és fáradtságot nem ismerve dolgoznak, hogy a magyar színeknek dicsőséget hozzanak.

*

Most már elfogyott a hó, a Vajdahunyad csipkés tornyairól ellúnt a fehér cukrászdisz, a fákon és földön nincs fehér takaró, sőt zöldelő fű kezd színesedő foglalatot adni a vár barna foltjának.

Február 28-án bezárult a műjég erre az évadra a jövő novemberig, azonban addig nagyon sok idő van, sokat lehet felejtani. Angliában és más országokban fedett pályákon folyik a munka egész éven át, dolgoznak az ellenfelek.

A magyar műkorcsolyázó gárdából, aki teheti — nem kimélve anyagi áldozatot, nyaralást, pihenést félreteve — a nyár folyamán külföldi állandó jégpályákra utazik, hogy ott folytassa s ne hagyja abba a szép és nemes sportot.

Látogatásunk Zatykó Imre pomázi faiskolájában.

Uj, amerikai téli almafajták.

A magyar gyümölcsstermelés fejlődése iránt érzett őszinte érdeklődés vitt bennünket az ország egyik igen érdekes kertészeti telepére: Zatykó Imre pomázi és szentendrei faiskolájába.

Pompás, szép látványt nyújtott a 16 holdon elterülő, kitünően gondozott faiskola, ahol az ezüst- és különböző diszlenyők, rózsafa-iskolák mellett megtalálhatjuk minden fajta nemes gyümölcsnek tökéletes szakértelemmel kezelt csemetéit.

Az itt felsorolt érdekességeket megtalálhatjuk az ország többi gondosan vezetett gyümölcsfaiskoláiban is, — azonban ami Zatykó Imre telepét kiemeli a többi faiskolák közül s külön érdekességet ad annak, — az új, világhírű amerikai téli almafajta csemeték amelyeket Zatykó Imre nagy költséggel hozatott át Amerikából, s amelyekkel új utakra akarja irányítani a magyar almatermesztést.

Érdekes érzés hatja át az embert, amint az új, amerikai almacsemete táblákat nézi, kezében az amerikai árjegyzékkel, amely gyönyörű illusztrációkkal mutatja ezen fajtának pompás termését, — amelyekkel természetes, hogy az amerikaiak az egész világon diadalt arattak.

Egymás mellett sorakoznak a Red Delicious, a Starking, Staymared, Golden Delicious, Jonathan Stark Joung Bearing Record Bearing Strain Grimes Golden, téli és a Wilson Red June, Summer Champion, Henry Clay és az Early Red Bird nyári almafajták. Érdekes, hogy pl. a legutóbbiból már a teljes készlet elfogyott, annak ellenére, hogy ez a legdrágább fajták egyike, s az egyéves suhángnak az ára 8 pengő.

Kérdést intéztünk a telep agilis és uttörő munkát végző tulajdonosához, Zatykó Imre okleveles kertészhez, hogy milyen elgondolás vezette őt az új amerikai almafajták bevezetésénél?

„A gyümölcsstermesztés terén fokozódó verseny-

ben — mondotta — az a cél hogy minél tökéletesebb mutatósbab gyümölcsöt minél alacsonyabb előállítás költséggel tudjunk előállítani. A magyar gyümölcsstermesztésnek nem csak az a célja, hogy a hazai viszonyok mellett tökéletesedjen és haladjon, hanem az is a célunk, hogy a külfölddel is fel tudjunk venni a versenyt, s ez nemzetgazdasági szempontból igen fontos és jelentőségteljes. A magyar gyümölcs híres arról, hogy jó ízű, külföldön kapós is volna, ha minőségileg és ár tekintetében fel tudnánk venni a versenyt. Haladni kell tehát és ebben a haladásban az amerikaiakat bátran elfogadhatjuk tanítómesterünknek. Az amerikaiak értenek a gyümölcsstermesztéshez és értenek a pénzhez. Ha ők egy fajtát nagyban termesztene, bizonyosak lehetünk benne, hogy az értékes fajta. Az amerikaiak a régi Jonathan fajtát tökéletesítették, kitenyészítették a legszínesebb, legjobb tulajdonsággal bíró fajtáját s ezen kívül újabb fajtákat is állítottak elő, melyek között legjobban elterjedt a Delicious. Amerikában az utóbbi években ebből a fajtából ültetnek ki legtöbbször s a régi Jonathan fák egy részét is erre a fajtára oltják át. Ez hívta fel a figyelmet, hogy foglalkozzam a Delicious s vele együtt más újabb amerikai fajtákkal is.

Red Delicious (piros Delicious) fajtákból már hazánkban több helyen van termő fa. Mint tapasztaltam, ezek a termő almák beváltják azt a reményt, amit az amerikaiak leírása alapján ehhez a fajtahoz fűztem. A mi hazai viszonyaink mellett is jól beváltak, talajban nem válogatós, nem igényes fajta, s a termelők mindenütt a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak róla. Nagy értéke, hogy nem igényes s e mellett rendszeresen és bőven termő, mutatós, nagygyümölcsű és sokáig eltartható, késő téli alma. Eppen ezért, ez itt leírt jó tulajdonságai folytán egyike a legolcsóbban termesztendő értékes almafajtáknak. Megtalálhatjuk benne, ha elterjed a hazai termelésben, azt a fajtát, amellyel majd a külföldi piacokon a versenyt felvehetjük.

A többi Amerikából behozatott újabb fajtákról, mint termőfákról nem beszélhetek, mert ezekből még nálunk termőfa nincs, csak mint fiatal oltványok fejlődését figyelhettem meg. Az eddigi fejlődésből azonban joggal következtethetünk arra, hogy ezek a fajták is jól be fogják válni.

Zatykó Imre, aki a Kertészeti Tanintézet elvégzése után Mohácsy Mátyás igazgató mellett 4 évig a gyümölcsészeti üzem gyakorlati vezetője volt, Szatmár megyében 50 holdas gyümölcsöse van, — minden elismerést megérdemel azért az uttörő munkáért, amellyel igyekszik új fajták bevezetésével a magyar gyümölcs sikerét és versenyképességét fokozni.

**200 holdas
tanyabirtok és 15
holdas szőlő ha-
szonbérbe kiadó.
Feltételek
CSÉPÁNY BÉLA
tulajdonosnál
DOMOSZLÓN.**

Védekezési módok a gyümölcsök férgesedése ellen.

Irta: Fenyvess Pál.

(Folytatás.)

A féregmentesség eléréséhez magát a gyümölcsöt kell megvédeni. A kötődött kis termés megvédeése már elvirágzás után kezdődik. Egyenletes vékony méreghártyával igyekszünk a gyümölcshéjának egész felületét bevonni. Ezt a hártyát a gyümölcs fejlődésének arányában meg kell ujitani és meg kell nagyobbítani. Ezt a célt szolgálja a 10–12 naponkénti permetezés. Védekezési szerül az arzénikumot használjuk. A méz arzenátok (Arzola) por és pép alakjában kerülnek forgalomba, ez utóbbiak hatásosabbak. A zöld porok (Uránia) könnyen perzselnek, jól kell őket mésszel közömbösíteni. A közömbösítésre szolgáló méz sulyának három annyinak kell lennie mint magának a zöld pornak. Külföldön legnagyobb sikerrel az ólom arzenátot alkalmazzák. Nálunk nincs engedélyezve mert a mosatlan gyümölcs héjáján ólom akkumulálódik a szervezetben és ólom mérgezést okoz. Külföldön ez ellen a veszély ellen sósavas lemosásokkal védekeznek. Az adagolások mennyiségét a gyárak tüntetik fel készítményeiken. Az arzénos szereket külön nem igen használjuk, hanem összekötjük gombaölő szerek alkalmazásával, hogy egy menetben gombabetegségek (varasodás, lisztharmai) ellen is védekezhessünk. Ezzel az arzénos sok tapadó képességét is nagymértékben növeljük. A nyári higitású mézszékényben kevert méz arzenátok könnyen ülepednek, miért is hatásuk erősen problematikus. Csak keverő szerkezettel felszerelt gépek alkalmazásával lehet hatásfokát emelni. A zöld porokat kizárólag csak rézkészítményekbe (bordóilé, bordófix) lehet keverni.

Az arzénos szerek hatásosságát az alábbi feltételek determinálják. Fizikai feltételek: vízben ne oldódjanak, (perzselés) kitűnő lebegő képesség, jó tapadó képesség. Kémiai feltétel: az arzénos sók könnyű oldhatósága savban. Ugyanis az arzénos szerek mint gyomorméreg a kártevők gyomrába kell, hogy jussanak a mérgezett táplálék közvetítésével. A gyomornedvek sava oldja azután fel és mérgezi meg a gyomrán keresztül az állatot.

A védekezés sikere szoros kapcsolatban van a permetezés technikájával. Csak magas nyomású finom porlasztású szóró fejjel ellátott gépek végeznek jó munkát. A durva szemcséjű permellé kis cseppekben összegyűl a permetezett felületen, lefolyik a fáról, magával viszi a benne lebegő nálánál nehezebb arzénos só. A megfelelő technikával kipermetezett elködösített permet anyag nem folyik össze hanem elpárolog visszahagyva összefüggő arzénos hártyát.

Az arzénos szerek mint gyomorméreg nem lehetnek tökéletesek, természetükben rejlik a fogyatékoságuk. A mérgezett féregnek ennie kell belőle, mert hiszen gyomorméreg, csak úgy van hatása. Tehát a gyümölcsöt meg kell rágni, rágási kárt szenvedünk miközben a hernyót mérgezzük és később is, mert a gyomorméreg hatása nem mindjárt áll be. Másik fogyatékosága, hogy technikailag nagyon nehéz keresztül vinni különösen magas fáknál a gyümölcs egyenletes bepermetezését.

Ezek a körülmények inspirálták a növényvédőket arra, hogy más anyaggal kísérletezzenek, így jutottak el a nikotinhoz, amellyel való kísérletek igen biztatók. A nikotin elsősorban bőrméreg de idegbénító

és légzőszervi méreg is és nagyfokú riasztó hatása is van. A rajzó pillék szagérzékenysége folytán elkerülik a nikotin bűzös fát. A kikelő kis hernyókat a szülőhelyüktől meginduló uton a gyümölcsbe befurakodás előtt megöli a nikotin gőze vagy a testükre tapadó szappanos nikotin lé. Itt tehát elmarad a mérgezés előtti és a mérgezés utáni kártétel is a hernyónak. Pontos munkát nikotinos permetezések esetében csak a rajzások megfigyelésével érhetünk el. Mert csak akkor tudjuk megállapítani a permetezések időpontját. A rajzások megfigyelése és a permetezések hozzá való kapcsolása az arzénos permetezések hatásfokát és gazdaságosságát is növeli. Nikotinos permetezések a hernyó kikeléséhez igazodnak ezért 6–8 naponként végzik.

A rajzás megfigyelésére szolgálnak az erjedő folyadékkal (méz+élesztő) megtöltött csigaszerkezettel a fa koronájába felhuzott csalogató edények, molyfogó lámpák és a rajzást megfigyelő kalitkák. A gyakorlatnak ez utóbbi válhat be legjobban. A kalitkában öszszel betett hernyók elvirágzás után bebábozódnak és a kikelő lepkék biztos indikátorai a rajzás megindulásának. A kalitkában levő megszámlált hernyók rajzásának kulminációja azt jelenti, hogy néhány napon belül az összes fákot meg kell permetezni, hogy a kikelő hernyók minden gyümölcsöt mérgezve találjanak.

A védekezési szabályok fontos láncszeme a molyfogó kötelek alkalmazása. Tulajdonképpen egy mesteréges buvóhely ahova előszeretettel húzódnak be és gubózzák be magukat bábozás előtt a hernyók. Junius elején kezdjük meg a kirakásukat az öveknek és azokat 10–12 naponként leszedjük megsemmisítjük és ujakkal pótoljuk.

Épp ilyen fontos a sűrűn álló gyümölcs megritkítása. A gyümölcsfűrtök közé a permellé nem tud behatolni és tapasztalatok szerint a hernyók ösztönösen felkeresik a gyümölcs mérgezzellen oldalait, hogy ott rágják be magukat. A többiben szakszerűen keresztül vitt gyümölcsritkítás nem csökkenti a termelő bevételét, hanem csak emeli.

A lehullott férges gyümölcs naponkénti felszedése hathatós segédeszköz a moly elleni küzdelemben. A lehullott férges gyümölcsöt megsemmisítjük, később ha a cukortartalma növekszik etetésre, ecet, bor, pálinka készítésére is felhasználhatjuk.

A gyümölcs-fák elvirágzása után a gyümölcskamrát zárva tartjuk, ablakára szunyoghálóval erősítünk, hogy a rajzó molypillék bent rekedve elpusztuljanak.

Eredményt csak szivós munkával érhetünk el a moly elleni küzdelemben, ha a védekezésnek ennek a hét láncszemből fonott szabályát pontosan megfelelő időben betartjuk.

Mivel biztosíthatjuk a télvégi permetezés sikerét a gyümölcsösben? Erről a kérdéstről ír a *Növényvédelem és Kertészet* most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a gyümölcsösbeni fagykáról, a gyümölcsfametszés szabályairól, a szőlő átöltéséről, az elfagyott örökzöld növények kezeléséről, a korai virágpálánta neveléséről, a szőlő átöltéséről, az ideai cserebogárjárásról, a hordók helyes kénezéséről stb. A dusan illusztrált, színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V., Vécsey-u. 4.) egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

Színház

— Hevesi Sándor új könyve —

A színház iránt való érdeklődés olyan tömeget mozgat meg, mint, a munkán kívül egyetlen emberi tevékenység sem. Különösen, ha hozzászámítjuk a filmdrámát és a hangjátékot is.

Aki színházat csinál annak sok mindenhez kell értenie. Bonyolult mesterség ez nagyon, ugyszólván nem is lehet kitanulni. Nekünk azonban van valakink, aki úgy tudja, mint talán senki széles e világon. Hevesi Sándor jó drámaíró, kitűnő rendező, ritka műveltségű esztétikus, muzsikusa a javából, pedagógiai tehetség, tájékozottsága az irodalomban, a zenében s a művészetek minden ágában rendkívüli és megvan a képessége is, hogy közölni tudja tanítványaival, amit tud. Még pedig ritka élvezetes módon. Aki ma Magyarországon színház iránt érdeklődik, az neki majdnem kivétel nélkül, mind tanítványa, akkor is, ha veletlenül nem tud róla.

Attól kezdve, hogy a Révai-utcai Tháliában bemutatatta Ibsen Nóráját, egészen a III. Richárd Magyar Színházbeli előadásáig, oly sok mindennel tette gazdagabba a magyar színházi kultúrát, hogy azt felsorolni nem is lehet. Többek között egy sor könyvvel is. Legújabb könyve, ragyogó köntösben, most hagyta el a sajtót.

Ebben az új könyvben a színházi sikert „vegylemzi” Hevesi Sándor. Kimutatja, hogy, milyen része lehet abban a közönségnek, a színésznek, a költőnek, a rendezőnek, a filmnek, a rádiónak. Ez így, ahogy elmondjuk, lapos és tankönyvívű. Hevesi Sándor könyvében viszont éppen az a lebilincselő, hogy semmi, de semmi sincs benne, ami az iskolát juttatná az ember eszébe, viszont annál közvetlenebb és meglepőbb, amit mond. Ellenállhatatlan csevegő s az olvasó csak utólag eszmél arra, hogy a csevegés orve alatt Hevesi adatok, megfigyelések, törvényszerűségek szavait csempészte be a tudatába. Módszere: elkábítja elmésségevel az olvasót és közben művelt esztétikust formál belőle, könyörtelenül!

Mert miután vegyhallgattuk őt: *beavatottak szemével látunk.* Többé nem tevesztjük össze a pakfont az arannyal, de mindenütt felismerjük azt, ami arany és értékelni is tudjuk. Például, ezt a Színház című remekelést is.

Megjelent a Singer és Wolfner Irod. Intézet kiadásában, ára kötve 10 P.

Heves vármegyeiek Pesten a Metropole-ba

szállnak. — Rákóczi-ut 58.

150 kényelmes szoba P. 4-től. Penzió 9 P.-től.

Patináshírű kiváló konyha.

Erdélyi FLEKKEN és CSÓBEN SÜLT hal különlegességek.

Iszegedi Farkas Jóska és cigányzenekara.

Virány ujezerű jazz-zenekara. TÁNC.

Adófizetés iránti hirdetemény.

Alulírott községi Előjáróság ezennel felszólítja mindazokat az adózókat akik a községi adófükönyvben, valamint a kiosztott földek és házhelyek főkönyvében előirt és esedékes adó, illetve vagyonsváltás tartozásukat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetemény közhírré tételétől számított 8 napon belül, az alulírott községi Előjáróságnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indítani.

Hatvan, 1938. év február hó 22 napján.

Törösváry Jenő
jegyző

Fülöp István
bíró

Pályázati hirdetemény.

A hatvani Polgári Kör pályázatot hirdet, üzletvezetői állásra. Az állás 1938. április 1-én kerülne betöltésre. Az érdeklődők feltételek megismerése céljából lépjenek érintkezésbe a kör vezetőségével. A pályázat benyújtásának határideje 1938. március 15-e. Ugyancsak pályázatot hirdet a Polgári Kör helyiségek bérbeadására is. A bérlet feltételei a kör vezetőségénél megtudhatók. Bérbevétel kezdete 1938. április 1-én. Pályázat beadásának időpontja 1938. március 15.

E L A D Ó

gyümölcsfák,

1—4 évesek, bokorrózsák
és Thuják 50—100 cm.
magasak.

Árjegyzéket bérmentve küld:

Keserű Bálint

gyümölcsfaiskolája.

Pusztamonostor.

Szolnok megye.

A szerkesztésben résztvesznek:

Egerben: Dr. Erlach Sándor, Gyöngyösön: Dr. Katrics Kálmán, Tiszafüreden: Dr. Végh József,

Hevesen: Figlár Géza, Pásztón: vitéz dr.

Szilágyi Sándor.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Vig Vilmos, Hatvan, Telefon: 85.

Társzerkesztő: Balogh István Gyöngyös.

Kéziratok, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére Hatvanba küldendők.

Klang Sándor

vaskereskedő
Hatvan. Telefon: 68.

Mindennemű vas és háztartási
cikkek, a legmodernebb kályhák
és tűzhelyek raktáron nagy
választékban.

Blumenthal

Béla

épületfa- és
tűzifakeres-
kedése.
cementá-
rugyára.

Hatvan

Telefon: 29. szám.

Cement és mozaik lapok, ce-
mentcsövek, járdakövek dus
választékban mindennemű ép-
ítőanyag legjobb minőségben
kapható. Terrenol asbestpala-
gyár, Gyöngyösi parkettgyár
Semperviva Első Magyar Ne-
mesvakolatgyár kerületi
képviselője.

KORONA

nagy-
szálloda
EGER

Tulajdonos: Eger megyei város,
Bérlő: Unterreiner János.

Legmodernebb berendezésű szálloda
50 szobával, a gyógyhalászi fürők, és
uszodák közelében. A napi pénzio ára
mértékelt.

Felvilágosításokat ad:

Városi Idegenforgalmi Hivatal,
Eger, (Városház)

Bindfeld Márk és fia részvénytársaság

épületfa kereskedő cég-
nél a legmodernebb ki-
vitelű cement, járda- és
mozaik lapok a legjutá-
nyosabb árban besze-
rezhetők.

HATVAN. Telefon 30 sz.

A gondos háziasszonynak
csütörtökön
első teendője, hogy felkeresse
HAJDU ÁRMIN

üzletét,

ahol friss pörkölésű elsőrendű

kávét

kap igen jutányos áron! — Denaturált
szesz nagyban és kicsinyben! — Vidéki
megrendeléseket pontosan eszközölk! —
Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer lá-
togasson el HATVANI üzletembe.

Takarékos fűtés

Salgó szénnel
Salgó brikettel